

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Lai t. 39/41. Postkast 70. Telefon 9-28. ☉ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuu peale 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub iga neljapäev.

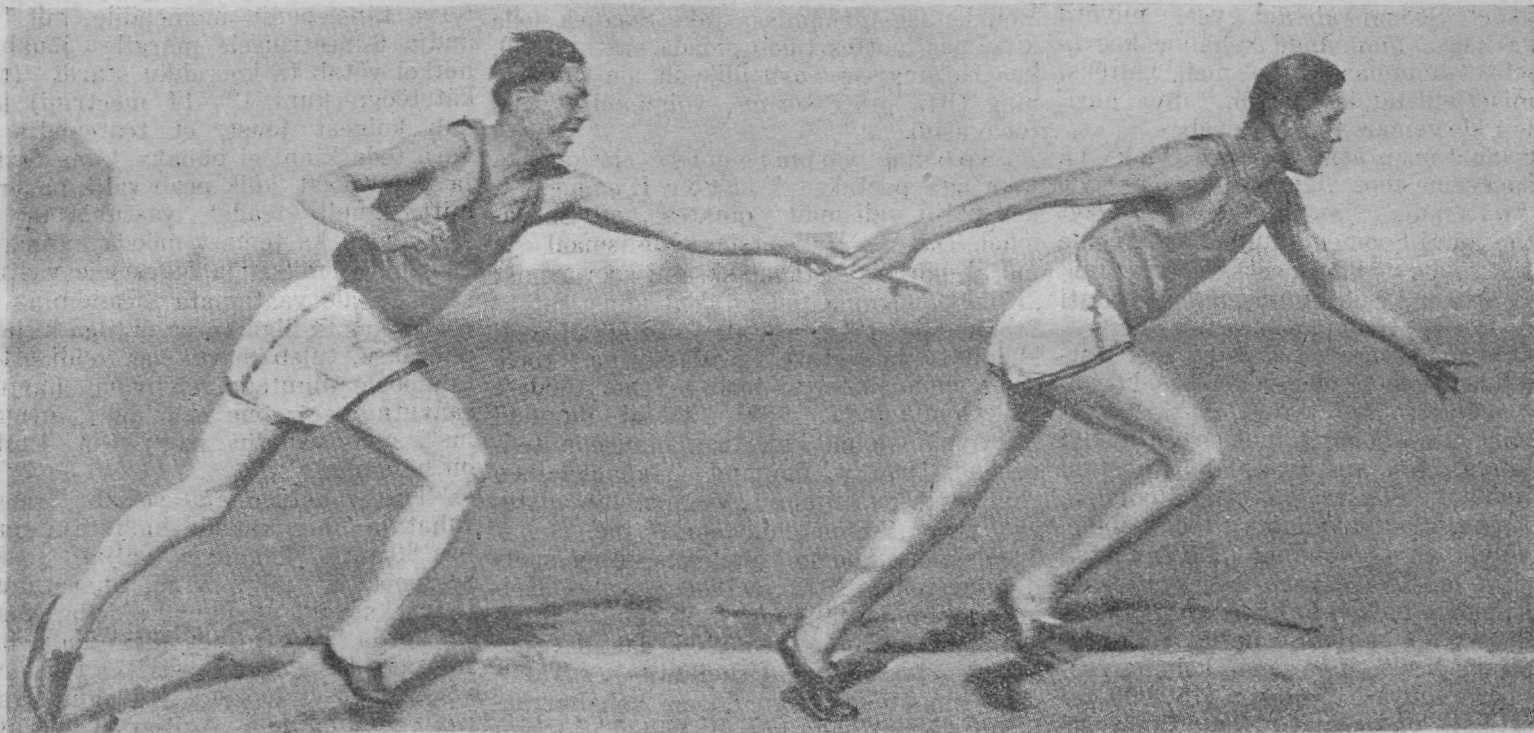
VII. aastakäik.

Neljapäeval, 13. mail 1926. a.

VII. aastakäik.

Teatejooksu treeningust.

Jooksjate klassi loomiseks on tarvis enam teatejookse korraldada. Seisku teatejooks meie võistluskavas esikohal.

Kaunis ja tehniliselt puhas teate üleandmise moment Ameerika ülikoolide võistlustest. Jooksevad Kansase üliõpilased.

„Ma ei tea midagi muud, mis võiks paremini mõjuda jooksjate arenemisele, kui teatejooks,“ ütles omalajal ilmakeheline Ameerika treener Mike Murphy. Ja et sel vanal rebasele õigus on, selles veendub igaüks, kes Ameerika spordielu vähegi jälgib. Kusagil ilmas ei ole sarnasel kõrgusel seisvat jooksjate klassi (välja arvatud pikk maa — seda ei saa teatejooksuga mõjutada) ja kusagil mujal ei korraldata sedavõrd rohkelt teatejookse kui Ameerikas. Ülikoolide arvukate võistluste kavad koosnevad ligi kolm veerandit teatejooksudest, muu tundub sagedasti täitematerjalina.

Pensylvania ülikool hakkas Ameerikas esimesena korraldama teatejookse ja praegugi on „Penn relays“ üks pinevam ülikoolide spordisündmus, kuna ka teised võrdse koha oma treeningus sellele annavad. Teatejookse on ameeriklastel mitmetsetmet liiki maa ja meeskondadega, ja kõigil registreeritakse suure usinusega iga-

suguseid rekorde. On ka alaline nähtus, et täiesti uued mehed, tundmatud suurused, teatejooksudes korraka kasvavad ja ilmakehete rekorde üle trumpavad.

Teatejooks on peale jooksjate kasvatava tähtsuse ka suurelt huvitav publikule, kui osatakse jooksumaid varieerida, vahelduvalt kokku seada. Teatejooksu võib suurt hulka jooksjaid mahutada, vanemaid ja nooremaid, võitlusmoment kujukuneb ikka väga teravaks, rahuldab ka kõige nõudlikuma ses suhtes.

Peale Ameerika on eriti rohkelt hakanud Saksamaa viimasel ajal teatejookse harrastama, ja et see maa kolossaalseid edusamme praegu teeb, seisab väljaspool kahtlust. Sa Soomes, Inglismaal, Rootsis ja Ungaris on teatejooksule auväärt koht antud. Ainult meie oma ülipuuduliku spordikultuuriga oleme patustanud teatejookse vastu, teda häbelikult võistluste lõpu asetades, ja nagu mingi kohusetunde pärast korraldades. Ülisagedasti on aga ta

siis ka võistlejate väsimuse tõttu ära jäänud. Siin tuleb tõsine muudatus läbi viia: enam teatejookse (eriti hooaja algul) ja vähem individuaaljookse! Spordiorganisatsioonidel, kel suuremad meestekogud tarvitada, nagu kaitseväge, kaitseliit, koolid jne., peaksid eriti oma meeste üldise tasapinna tõstmiseks teatejookse korraldama.

Näpunäiteid ja juhatust ei ole meil teatejookse üle millaski antud, ka L. Pihkala oma Spordiõpetuses piirdub vähesega. Õige tulusat pakub aga Saksa treener Otto Böer, kelle treeneeritav Frankfurdi Eintracht meeskond on kolm korda tulnud Saksa meistriks. Toome siinkohal tema kirjutuse:

Peatudes kõige pealt puht lühidamaa teatejooksudel (4×100 mtr., 10×100 mtr.) ja eestkätt teatevahetusel, peab tähendama, et mitte igalt teatemehest ei või 11-sekundilist kiirust nõuda, mida aga nõudma peab, on täiuslik vahetusteh-

Soome, — selle kehaline kasvatus.

Ja vanhan Väinämön haamu
se silloin laulavi noin:
voissullekin koittaa aamu
Sä kansanionnetoin...

Need read nagu ei tahakas iganes unu-
neda, kui Soomest midagi kirjutada mõt-
led, Soome kehaharrastajaskonna täht-
sust eriti selle maa kultuurilises edasi-
jõudmises fikseerida kavatsed.

Ja tõesti peab ütlema, — Soome keha-
lise kasvatus mõte on kantud ta intelli-
gentsist juba Turu ülikooli asutamisaas-
tatesse, 1640. aastasse, kus peagi ülikooli
juure suurem mänguplats ehitatakse ke-
haharrastamiseks, mänguks jne. Soome
kehalise kasvatus mõte on kasvanud kõi-
ge selle juures just Turu, kui esimesest
Soome ülikooli asutamispäevast, laiali
kantud sest ajast rahva kõige mitmesu-
gustesse kihtidesse, alates töölisest riigi
kõrgemate töölisteni — riigi juhtideni.

Kuid kahjuks

Ei Aunus, Vepsä tunne
kust Eesteinkulkeetie,
ei Karjala tiedä, kunne,
jo Kainuu häipynyntlie...

ei ole kõiki Soome rahvaid veel niivõrd
enesega kaasa tõmmanud kehaline kasva-
tus, set et hõimuaade veel meil, näiteks,
arenemist, elustamist nõuab, rahva hari-
dus meil kõrgemale tõusma peab.

Mu laual on praegu Toivo Okkola
prantsuskeelne teos „L'avis sportive
en Finlande“, samuti autori poolt
saadetud kõigi Soomes ilmunud ajakirjade
nimestik (alates 1862. aastast peale, mil
Soomes esimene sellesihiline ilmus), Eesti
saadiku hra A. Hellati poolt mulle lahkes-
ti lubatud mõnesugused andmed jne. Kat-
sume allpool siis Soome kehalisse kasva-
tusse vaadata.

Soome minevik on samuti nagu meilgi
olnud kirju. 1154. aastast — 1809. aastani
oli ta mõningatel alustel seotud Rootsi-
ga, 1809. aastast peale vallutas teda Vene,
mille võimu alt ta vabanes 1917. aastal.
Sest ajast on Soome juba iseseisev riik.
Soome pindala näitab 387,5 ruut-kilomeet-
rit, rahvast 3,4 miljoni, neist räägivad
89% Soome keelt. Juba oma kehaharras-
tajate pere suuruse poolest (150.000 te-
gevspordlast) on Soome meist tugevasti
ees. Arvestades protsentuaalselt, peaks
Soomega võrreldes meil 3—4 korda rohkem
kehaharrastajaid olema kui praegu. Edasi
leidub ka teisi põhjusi, mis Soome keha-
list kasvatust nii edurikkalt areneda on
lasknud. Laseme ses mõttes Toivo Okkolal
rääkida.

„Ükski soomlane,“ tähendab nimetatud
autor oma töös, „ei unusta iialgi kaunid
päivi Stokholmis, Antwerpenis ning Pa-
riisis. Rõõm, mis nendel päevadel meil oli,
ei olnud mitte sportliseks võidupäevaks
üksi, ei, ta tähendas meile midagi palju
rohkem, see on usku me rahva võime ning
tuleviku sisse.

Kui 1912. aastal Stokholmis (Vene
valitsuse ajal—minu harvendus, J.)
me atleetikas omandasime teise koha, kus
suur Ameerika meist ainult ees oli... kui
viimaks kogu punktide arvude kohaselt
me neljanda koha rahvaste peres omanda-
sime, siis ei olnud rõõmsad mitte üksnes
Soome sportlased, vaid see rõõm oli tun-
ginud ka kõige sügavamate rahvakihtide
südametesse...“ Ning autor kirjutab
sealsamas juba edasi: „Ja kui Soome tuli

Antwerpenisse kui iseseisev rahvus, kui
sportlased olümpiaadil tõstsid oma lipu
sama palju kordi seal, nagu Ameerikagi...
kui olid nad omandanud uuesti neljanda
koha rahvaste nimekirjas, siis sai keha-
harrastamine juba kindla positsiooni, kui
patriootiline ning rahvast äratav jõud ko-
dumaal...“ Soome sportlaskond on sest
ajast ka tõesti, peab ülalseisva töö auto-
rile teiste allikate põhjal juure lisama,
oma misjoni, ülesande, ära tunnud, teda
õieti hindanud, temast aru saanud. Soome
iseteadvus ning tahe, jonn oma tööd lõpule
viia ükskõik mis hinna eest, kus soomlane
unustab vaeva ning väsimuse, on täna-
päev Soomele loonud kõige laiemat uutest
riikidest tunnustatud rahvusvahelise täht-
suse, millega just kehaharrastajatele Soome
on mitmeski suhtes tänulik, seda nime-
tamata jätta on Soomes võimata, nii mai-
nib ka üldiselt ülalseisva teose autor.

Kui allpool meie pilku tahame heita
kehaharrastamise üksikvormide arenguse
Soomes ning peataksime näiteks võim-
lemise juures, siis on esimeseks õppejõuks
sel alal Soomes itaallane G. Otta, kes hari-
duse oli saanud Rootsis ning viimase maa
võimlemissüsteemi ka Soomes harrastas.
Võimlemise tärgamisaastaks Soomes selle
kitsamas mõttes tuleb pidada aastat 1830,
kus Helsingisse Turu ülikooli üle tuuakse
ning Otta professorina võimlemise alal
tööle asub.

Soome võimlemise isaks, loo-
jaks aga peetakse Victor Heikelit,
kes palju välismaal rännates, nii Saksa-
maal, Daanis, Helveetsias, Inglismaal ja
mujal, pärast vastavat eksami sooritamist
„Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet“
Stokholmis, 1876. aastal, Helsingi ülikooli
kehalise kasvatus professorina tööle
asub, oma süsteemi loob. Tema töödest
võiks nimetada: 1891. aastal ilmunud
„Kotivoimistelua Paleströn nimisellä teli-
neellä“, 1905. a. ilmunud „Japanielainen
voimistelu“, hiljem „Voimistelun histo-
ria“ ning „Voimistelun teoria“ jne.

Esimene Soome võimlemise ning spori-
diühing tekkis 1870. ja 1880. a. vahel. Kõi-
ge suurem ja tähtsam võimlemis- ning
spordiliit loodi Soomes 1906. aastal (Suomen
Voimistelu ja Urheiluliito). Täna-
päev hinnatakse kogu Soome kehaharras-
tajate võimet väga kõrgelt välismaal, nagu
alguses ka tähendasin.

Riik toetab tänavu (1926. a. näiteks)
kehalist kasvatust 600.000 Soome mar-
gaga. Helsingi ülikooli juures on kõrgem
kehalise kasvatus institut kolme-aastase
kursusega. Üliõpilaskond võtab kuni 25%
kehaharjutustest osa, sundmäärust üliõpi-
laste jaoks sel alal ei ole.

Soomes on olemas üleriikline kehalise
kasvatus keskühing, mis haridusminis-
teeriumile allub: koolivõimlemisele on sel-
leks kaks inspektorit ametisse seatud,
muu kehaharrastamise üksikvormidele
inspektoreid ei ole.

Kehakultuuri üksikvormidest leiavad
Soomes laiemat harrastamist: kergejõus-
tik, suusatamine, maadlus, uisutamine,
ujumine, laskmine jne.

Me oleme oma lühikese kirjutusega
lõpul...

Ka kehalise kasvatus mõttes küsik-
sime:

Koska syntyä voisi siltä
mis kansani yhteentois!

Dr. H. Jürgenson.

Teatejooksust.

(1. lehekülje järg.)

nika omamine, kuna see on ainult harjuta-
mise asi ja kergelt õpitav.

Teatevahetus peab sündima 20 meetri
pikkusel maa-alal. Ideaalne vahetus on nii-
sugune, kus teate üleandmine sünnib mom-
mendil, mil vastuvõtja jooksukiirus on
võrdseks tõusnud teateandja omaga.

Kuna 100 mtr. jooks iseloomult sarna-
ne on, et kiirus temas alaliselt (lõpule lä-
henedes) kasvab, võib sellest loogiliselt
jäeldada, et vastuvõtja sarnase kiiruse
saavutamiseks tarvitada olevad 20 mtr.
peab täielikult kasutama. Ainsam abinõu
selleks on korrapärane start nagu 100-
meetriski. Iga teine meetod (näit. aeglane
väljajooks) on vale ja tähendab kaotust.

Kui meeskonna järjestus on kindlaks
määratud, tuleb iga päev harjutada (kok-
ku tuleb leppida, et üleandja teadet vasa-
kus käes kannab ja vastuvõtjale pare-
masse pihku selle suskab):

Möödetakse välja 20-meetriline maa ja
6 meetrit enne seda pannakse maha näht-
av märk (soovitav tükk valget pappi nae-
laga maa külge kinnitada). Teateandja
algab 50—60 mtr. kauguselt kiiruses kas-
vavat jooksu. Vastuvõtja kontsentreerib
terve tähelepanu momendile, mil teate-
andja 6-meetrilisele märgile jõuab. Sel
hetkel võtab ta korraliku stardi (tugeva
kätetööga kuni 12—14 meetrini) ja hoi-
dub kõigest jõust, et teateandja liiga
vara teda kinni ei püüaks, kuna teateand-
ja omaltpoolt kõik peab välja panema, et
mitte ainult teadet vastuvõtjale edasi
anda, vaid ka temast mööda minna.

Kui korraliku ja õigeaegse vastuvõtja
stardi peale vaatamata üleandmine ei õn-
nestu, kas ta liiga vara või liiga hilja kinni
püütakse, tuleb märki kas veidi ette- või
tahapoole nihutada. Niiviisi harjutades
saavutatakse mõne nädalaga „surmakind-
lus“, sulav vahetus, nagu seda Eintracht
on näidanud.

Teatevahetuse ajal seisab treeningu-
juhataja ühes vabade harjutajatega um-
bes 30 mtr. kaugusel väljal, jooksutee
seespool, ja jälgib vigu. Õnnestunud va-
hetuseks võib niisugust pidada, kus and-
jal korda läheb teadet edasi anda, ilma et
tal tarvitseks sentimeetriki teate vastu-
võtjaga edasi jooksta. Niisugune vahetus
peab sündima kõige varem 16 ja kõige hil-
jem 18 mtr. peal.

Tarvitatav 6 mtr. märk möödetagu
treeningul jalapikkusega (jalg jala ette)
välja, nii et võistlusel ei läheks tarvis
möödurihma otsida. See märk võib hoo-
aja jooksul muidugi edasi-tagasi nihkuda,
olenedes meeste vormist.

Vastuvõtja käehoju kohta olgu öeldud,
et parem käsi seljataha sirutatult alla-
poole hoitagu, kusjuures kaenlaalusega
vastu külge surutagu, et kael kindel seis
oleks. See vastuvõtte seis võetakse alles
14—15 mtr. pealt, mil kiirus juba maksimaalseks
on arenenud. Samal hetkel peab
aga ka siis teateandja teate kohe talle pi-
hku suruma, et vastuvõtjat niisugusest pi-
durdavast kehahoiust vabastada. Vastu-
võtja peopesa on tahapoole, põial on teis-
test väljasirutatud sõrmedest tuntavalt
eemal. Pöidla ja sõrmede vahele panebki
teateandja oma pulga, kuid ainult alt-
poolt! Kohe tuleb vastuvõtjal pulk va-
sakusse kätte üle viia, erand olgu vast ai-
nult viimasel mehel lubatud. Teateandja
olgu harjunud ainult siis oma vasakut
kätt välja sirutama, kui vastuvõtja käsi on

Millega on meie kergejõustik patustanud?

Suurvõistlused on kaaluva maks teguriks spordi õitseviimiseks, kõige odavam ja hõlpsam tee masside köitmiseks spordi ideele. Kui meie spordielus 1923. aastast saadik on jalgpall asunud juhtivale kohale, siis tuleb selle ala edu esijoonel kirjutada just peetud suurvõistluste arvele.

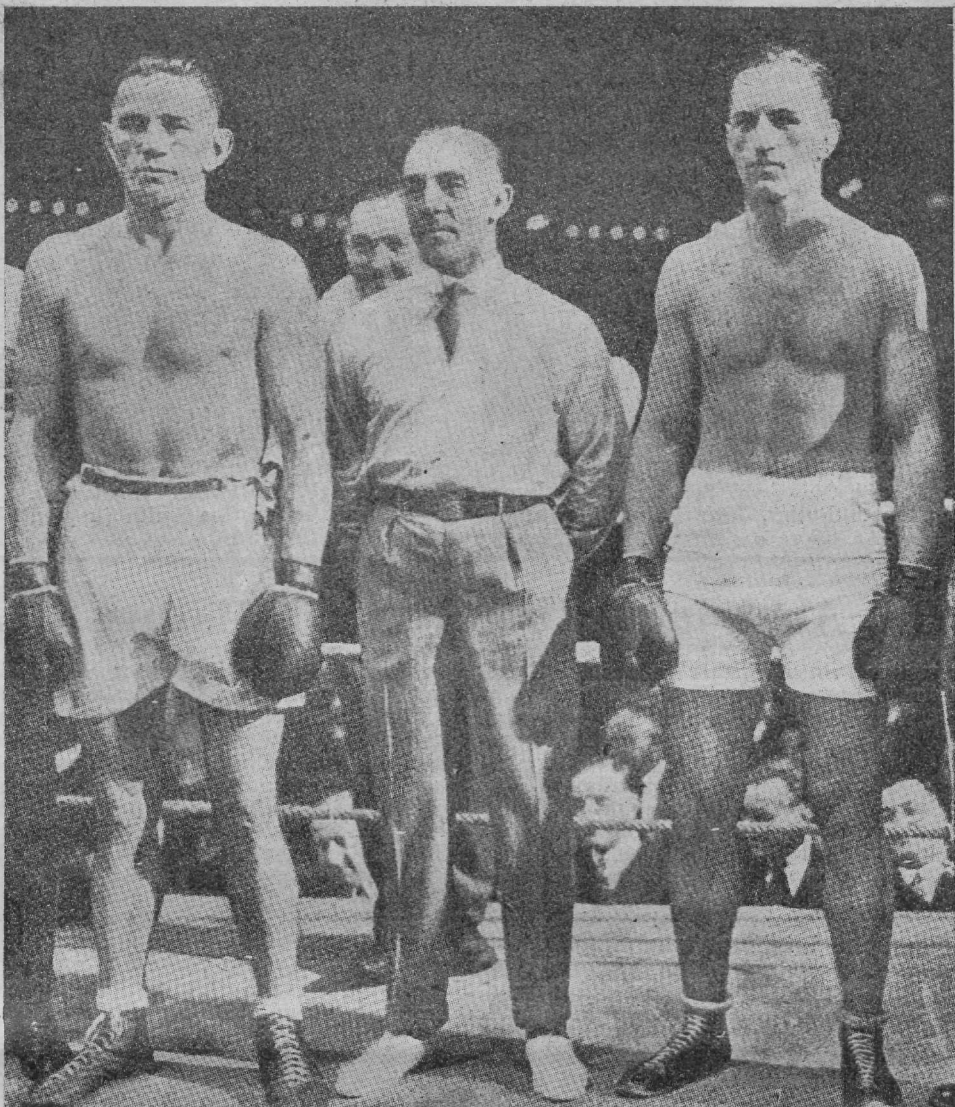
Kuigi salata ei saa jalgpalli elavat iseloomu ja kergelt mõistetavust laiema rahva võitmiseks, võib ka kergejõustik ometigi temaga võistelda, millest meile Soome kujuka tõenduse annab. Kõik oleneb iga tahes võistluste korraldamise oskusest ja asjasse rakendatavast energiast.

On paradoksaalne, et meie võrdlemisi vähearenenud jalgpallimehed kodumaal (vähemalt Tallinnas) laiema rahva silmis suuremate autoriteetidena tunduvad, kui tõeliselt rahvusvahelisse ekstraklassi kuuluvad kerge- ja raskejõustiku esimesed viiulid, ja nendega ühes ka need alad tahaplaanile on nihkunud. Seda nähtust on kaua imestatud, kuid lõpuks tuleb teda ka selgitada.

Meie arvates on peasüü just võistluste korraldamises. Jättes kõrvale siinkohal korraldamise tehnilise külje, mida juba varem mitmel puhul ülipuudulikuna märgitud, peab tähendama, et meie kerge- ja raskejõustiku eliit on püüdnud kogu aeg ikka väljapoole kodumaa piire, suurlinnade staadionidele ja seega kodumaa võistluste hoole tustesse jätnud. On palju niisuguseid juhuseid, kus kodumaal suurvõistlused on kavatsatud või korraldataksegi, kuid paremad mehed neilt puuduvad ja võistluste huvi suurelt kannatab. Välismaal on mehed küll võitnud, väärtuslisi auhinde omandanud ja rekorde püstitanud, ajakirjandus on rasvaste kirjadega seda fikseerinud, kuid sel on vähe kaalu olnud. **Rahvas tahab ise võistlusi ja võite kaasa elada**, kuuldustega ei suudeta teda rahuldada. Massipsüholoogia ei käi igakord kõige otsekohesemat ja loogikakindlat rada, eriti kui seda paberilt tuleb otsida. Ta nõuab ikka ka suurelt kaasaraadkimist, eneseväljendust. Nii võib näit. palju suurema efekti anda Eesti jalgpallimeeskonna võit Leedu üle Tallinnas, kui Klumbergi võit Osborne'i üle Stokholmis. Kuigi sealt täpsed telegrammid ja kirjelused tuleksid, jätaksid need publiku võrdlemisi külmaks.

Kui aga Osborne siin Kalevi väljal võistleks, publikul oleks võimalus tema kõrgushüppe puhul targutada, imetleda Klumbergi suurt ülekaalu odaviskes ja kaasa karjuda mõlemale 1500 mtr. jooksus, oleks olukord kindlasti Klumbergi kasuks, ja kui need kaks võistlust ühel ajal peetaks, näeks jalgpallivälja tribüün vist hoopis hõre välja. Sarnase olukorra tõelikkuses on raske kahelda. Nii ei oma sport iseeneses külgetõmbe jõudu, vaid omandab selle vast alles publiku kaudu. **Mõlemad pooled on üksteisest lahutatud ja annavad ainult ühendatult tõelise rahvuslise sportlase elamuse.**

Kui nüüd pilguga riivata möödunud aastaid, siis näeme kui palju on siin kergejõustik patustanud. Ta on olnud kui eksport lauavõi väljaveo kaubaks ja jätnud kodumaa tarvitaja kõhu korisema. Publikul tuli leppida jalgpalli margariiniga ja ka sellega pikapeale harjuda. Kuigi jalgpallikaotuste ja halva mängu puhul

Paul Samson-Körner ja Ludvig Haymann, kaks väljapaistvat saksa raskekaalu poksijat, kelle vahel neil päevil matsh oli. Võitis nabi punktivõiduga Samson-Körner.

rängalt sülitatakse, kirutakse ja mitte kunagi ei lubata enam seda vaatama tulla, on kiruja järgmisel võistlusel esimesena platsis: Saab ometigi korralikult kiruda ja mürgeldadagi — seegi ajaviide. Kergejõustik näitab ennast aga harva nagu kuuvarjutus ja tundub tempolt siis matuse talitusena.

Ei ole õige, et kergejõustik meil massi ei suuda tõmmata. Pealtvaatajate arvu, mida praegu jalgpalli harilikud „suurvõistlused“ kokku meelitavad, näitasid juba kümme või rohkem aastat tagasi kergejõustiku võistlused vanas Kalevi aias. Sellest ajast on aga järk-järgult kandunud kergejõustiku pinevamad matshid väljapoole kodumaad ja huvi publikus vastavalt nende vastu vähenenud. 1920. aastal käidi Belgias, Saksamaal, Soomes, 1921. aastal — Rootsis, Norras, Tsheho-Slovakkias, Soomes, 1922. aastal — Inglismaal, Prantsusmaal, Saksamaal, Soomes, 1923. aastal — Rootsis, Ungaris, Tsheho-Slovakkias, Itaalias, Soomes, 1924. aastal — Prantsusmaal, Saksamaal, Rootsis, Norras, Soomes, 1925. aastal — Saksamaal, Soomes — ainult ülejäägiga on pidanud kodumaa rahulduma, varakevadadel või hilissügisel. **Kas on kodumaa spordiväljad näinud ühtki Klumbergi või Lossmani tõsist võistlust, suurvõistlust, kus need oma parima on välja pannud, mees-mehega, rind-rinnaga on võistelnud? Ei ole, peab häbelikult kostma. Lossman ei ole suutnud oma tõ-**

sist vormi viimasel ajal kodumaa spordiaustajatele üldse näidata ja Klumbergi esinemised on ainult konkurentsitu demonstratsioon olnud. Vastased on puudunud, on puudunud sellekohased võistlused. Nende meeste võistluskohtad on olnud Göteborg, Pariis, Berliin, Praaga jne.

Oleks üleliigne siinkohal kedagi süüdistada. On ikka mitmesuguseid põhjusi olnud välismaadel võistlemiseks ja välisvõistlused ongi mehed Klumbergiks ja Lossmaniks teinud. Isiklikult on nads suurelt võitnud, kuid üldiselt on kergejõustik kaotanud. See on iga raha kaks külge.

Tahaks siiski aastaid 1920—1925 üheks ajajärguks pidada, kuna 1926 peaks juba uut suuna näitama. Õppimise ja imiteerimise ajajärk, milleks peasjalikult välismaa reiseid, peaks möödama olema, nüüd peaks kodusalgama loomistöö, saadud kogemuste najal koduse materjali vormimine suursaavutusteks, süvenemine ja viimistlemine, tõsine spordikultuuriline töö. Kui seni meie olud ei küünninud rahvusvahelise tasapinnani ja seega koduse võistlemise osalt võimatuks tegid, peaks Kadrioru staadioni valmimisega see puudus kõrvaldatud olema. Nüüd peab osatama endid kodus maksma panna, nüüd on kohane moment selleks! Tänavune suvi peab juba näitama, kas suudab veel vana kergejõustiku känd haljaid võsusid ajada.

Bolton Wanderers, inglise karika võitja. Seisavad ülemises reas vasakult: Eccles (treener), Nuttal, Haworth, Seddon, Pym, Jennings, Greenhalgh, Toweraker (manager). Alumises reas: Butler, Jack (lõi mängu ainsa värava), John Smith, Joe Smith (kapten), Vizard, Finney (reserv).

58. Austria — Ungari maavõistlus 3:0.

Põnevusega ootas Ungari seltskond viimast maavõistlust, sest sellega loodeti Ungari jalgpalli uut tõusu ja hiilgeajajärgu tagasitulekut tõendada võivat. Kuumaks koetud suurest reklaamist ja igapäevast ajalehtede lärmist, tõttasid ustavamad jalgpallikummardajad juba enne lõunat leivakottide ja piimapudelitega mänguväljale, et endale vähemalt seisukohta kindlustada. Kella 5-ks mühas 35.000-line inim-mass tribüünidel ja mänguvälja piiravatel trepi-astmetel.

Ungari-Austria maavõistlustel oli kord sarnane ajajärk 1916. a. peale kuni 1919. a., kus ainult Ungari võitis, kuna 1919. a. saadik on Austria võitude arv päris kohutavalt kasvanud. Nii on mängitud viimase 7 a. jooksul 14 mängu, millest Austria 7, Ungari 2 võitnud ja viigiga 5 mängu lõppenud. Senisest 57 võistlusest on võitnud Ungari 26, Austria 19 ja viigiga lõppenud 12.

Vahekohtuniku Herites'i, Tsheho-Slovakkia, vile järele seavad meeskonnad endid järgmiselt võistlusele:

Austria: Aigner, Blum—Rainer, Ludvig—Resch—Koller, Eckl—Höss—Hierländer—Hanel—Cutti.

Ungari: Remete, Dudas—Papp, Rebro—Buza—Nadler, Toth—Takacs—Kovacsy—Spitz—Kohut.

Juba poolte valimisega ei õnnesta Ungaril, võistelda tulele ja päikese vastu. Mäng algab pealtvaatajaskonna kõval õhutusel: müra, lärm, käteplagina ja jalgade trampimise saatel kihutab publik oma meeskonda võiduteele, kuid asjata — 8. minutil sünnib ilmale austerlaste esimene värav, mille isaks Eckl saab. Siit peale on mäng õige lahtine ja vahelduv, paistab ungarlaste üleolek, kuid siiski — ei ole mängul seda elavust, värvirikust ja elu, nagu varematal aegadel! Paar korda tekib Austria värava all Paabeli segadus, aga Aigner on alati õigel ajal jaol. 38. m. väänab Kovacsy oma jala, asemele asub Stoffian (BEAC). Selle peale vigastab ennast Ludvig, teda vahetab Schneider (WAC), 42. m. valmistab Potya (Tothi asemel) kõvasti korneri-löögile vastu, see ei õnnestu talle: Hanel õngitseb palli, veab Nadler'ist ja Dudas'ist mööda ning meetri 5 pealt põmmutab värava — 2:0. Tribüünil tulevad kuuldavale pilkelased, vanded, söim M. L. Sz arvel ja meeskonna kirju

koosseisu pärast (Ungari meeskond seisib 8 klubist koos). Sellega lõpeb esimene poolaeg.

Peale poolaega katsub Ungari meeskond publiku januneva kisa saatel uute pealetungidega väravat saavutada, õhus on tunda juba goali haisu, kui... Cutti (Austria) Ungari seltskonda surmani „lõbustas“ poolkaitse ja kaitse ninapidi vedamisega ja... 8. m. Eckli ja Hössi kombinatsioonist palli 20 mtr. pealt võrku magama paneb. Lärmil ei ole enam piire. Kõige vängemaid lauseid saadetakse Remetele, kes ise kogemata veel pallile hoogu takka andis värava poole lennu teel, aadressil mänguvälja poole lendu. Sarnast „lausete“ koorma raskust ei oleks vist vana Atlas'ki suutnud välja kannatada. Kuid ühe kena aktsiooni järele unustab seltskond söimü ja vile, kõikide silmad pöörduvad Aigner'i poole, kes hädavaevalt suudab Kohuti pommi võrku lendamist takistada. Uuesti jagab rahvas õnnistust ja õhustust oma meeskonnale. Stoffian ja Kohut teevad ülinimlikku tööd, et väravat saavutada. Juba tekib Austria värava all segadus: Stoffian lööb Kohuti passist saadud palli peaaegu väravasse... Kuid Aigner on jälle mees omal kohal ja pall lendab tagasi väljale. Siit ja sealt tulevad kuuldavale hüüded: Ainult üks värav! Värav ei taha aga tulla! Suurem osa pealtvaatajatest lahkub pisitasa juba väljalt ja varsti vilistab Herites 58-da Austria-Ungari maavõistluse lõppenuks, tagajärjega 3:0 esimese kasuks.

Igäuks vist teab meist väga hästi, et Ungari kontinendil kõige paremaid jalgpalli õpetajaid ja jalgpalli suurusi produtseerib. Ühe-kahe mängu kaotust võiks küll meeskonna koosseisu arvele seada, kuid kui juba kaotuste seeriatega tegemist on, siis peab viga kuskil sügavamal peitsemä. Ungari järjekorralistes kaotustes süüdistab rahvas ja ajakirjandus M. L. Sz. (Ungari jalgpalliliidu) kõikuvat jalgpallipoliitikat ja tema poolt heaks kiidetud valeamatöörismi. Vale amatöörism ei suuda Ungaris kunagi seda pakuda, mis õige amatöörism ehk professionalism. Mängijad teavad väga hästi, et kui nad edu ei saavuta, siis nende asemele sarnased üksused seatakse, kes idee, või „voolava“ raha eest kindlasti võitusid koju importeerivad.

E. L.

Budapestis, 4. mail.

Leedu kiri.

Leedu jalgpalli juhtivad jõud tahavad omi suhteid järjekindlalt laiendada. Nii võeti viimasel liidu koosolekul otsus vastu, sel suvel Leedu-Soome maavõistlust pidada. Ka juhiti tähelepanu sellele, et spordileht „Sportas“ sugugi teateid ei too oma lähimatest naabritest — Eestist ja Lätist. Toodi ette, et sel ajal, kui tähendatud maades Leedust ja tema spordist informeeritud ollakse, leedulased neist maadest midagi ei tea. Tulemus — tahetakse edaspidi järjekindlalt „Sportas“ Eesti ja Läti kohta teateid tuua.

Laupäeval, 1. ja pühapäeval, 2. mail oli jalgpalli hooaja esivõistluste suursündmus.

Laupäeval, 1. mail kohtasid Makabi väljal umbes 3000 pealtvaataja ees KSK — Makabi.

Mänguvälgi oli õige hea, täieline tuulevaikus ja ilma päikeseta. Mõlemad meeskonnad omas paremas koosseisus.

KSK on rida ümberpaigutusi ette võtnud. Senine kaitse Vagner mängib vasaksisemist. Kuid lootused on ebaõnnestunud. Vagner oma suure jõurikka kujuga tormas ja mihkis eesreas kui härg, kuid ei mõistnud palliga midagi teha.

Et KSK Makabile pidi kaotusega leppima, tuleb suuremalt osalt KSK keskajaja Marcinkuse süüks panna, kes osutab keskparaseks mängijaks, kuid ei oska sugugi palli jagada.

KSK senine ajaja Götz mängis vasakut pool-

kaitset ja oli parim mees omal kohal. Ka kaitse oli hea, eriti Hartvingson.

Enne algust oli tervitus ad. Grusenbergi poolt, kes praegu Kaunases, mispeale vahekohtunik Vasilauskas algusvile andis. KSK asub surumisele, kuid Makabi tõrjub ja 10. min. lööb Meisler Makabi kasuks esimese värava.

22. min. on KSK kasuks nurgalöök, millest ka värava saavutab. 35. min. teeb Makabi kaitseja Goldberg trahviruumis Vagnerile fouli, mille eest penalty antakse, misjuures aga Krug palli üle lati lööb.

Teise poolaja 55. min. viib Makabi ilusa läbimurdega palli KSK värava alla ja lööb oma teise ja viimase värava.

Terve mäng lõpeb Makabi kasuks 2:1, nurgalöögid 9:3 (3:1).

Pühapäeval, 2. mail kohtasid LFLS väljal senine meister Kovas ja LFLS.

Mänguvälgi võimatu halb, pehme ja porine kui sauekast. Ilm soodne. Juba mängijate väljatulekul on õhkkond äärmiselt pinev, nii mängijate kui ka pealtvaatajate hulgas. Mõlemad tahavad kindlasti võita, ehk viimase võimaluseni ennast kaitsta. Mõlemad meeskonnad esinevad vahekohtuniku Försteri ees täies hiilguses. Mängu poole valib Kovas, ja kohe palli lahtilöömisel algab mäng marulise hooga, kusjuures ülekaal kaldub Kovasele. Kovase mängijad on paremas vormis, eriti head on Garbatschaskas ja Schukauskas, kes mõlemad esimest korda Kovase värve kaitsevad. Väga head ja vastasele kardetavad on paremäär Sobolevsky, poolkaitse Schukauskas ja Janushevsky. Kokkumäng hea ja pallikäsitlus täpne. Sellevastu oli LFLS meeskond hoopis nõrgem, ajajate liin nõrk ja poolkaitsega vähe sidet.

Esimesel poolajal oli Kovas täitsa mängu peremees ning lõpetas selle oma kasuks 4:0, millest kolm väravat Garbatschaskas lõi.

Teine poolaeg mängiti vähema hooga, tundus väsimust ja suurem osa oli LFLS surumisel, kellel ka mitu surmakindlat schanssi oli, kuid ei vedanud. Kovas sellevastu lööb oma kasuks veel ühe värava ja lõpetab terve mängu 5:0. Nurgalöögid 4:6 (2:1).

Lõpuks olgu veel tähendatud, et Kovas enda väravasse ka sarnase karu on asetanud kui Tallinna Spordil.

Joh. Holsmann.

Võrkpalli suurkohtamine.

Kuna läinud aastal v.-s. Sport võrkpallis tugevat konkurentsi pakkus Kalevile, on tänava Spordi meeskonna laialivalgumise järel, konkureerijaks Võitleja ja NMKÜ meeskonnad, mis aga üldiselt tuntavalt nõrgemad on Spordi senisest meistermeeskonnast. Tänavust Spordi meeskonda ei saa arvesse võtta, kuna mängijad liiga noored, ja niisugustena teiste vanemate meeskondade vahelt esile ei suuda kerkida. Ainsaks tõsiseks võistlejaks Kalevile on praegu ainult NMKÜ.

Kohtamine nim. meeskondade vahel leidis aset läinud teisipäeval. Nagu põnevam mäng kunagi, oli ta rahvast tublisti kokku tõmbanud, seda enam veel, et Kalevi meeskond esmakordselt uues koosseisus esines, kuna parem tõstja ja serveerija Poom mingisuguste arusaamatuste pärast seltsi juhatusega, mängimast keeldus. Sel põhjusel ennustatigi mitmetel poolt NMKÜ võitu.

Ennustused osutusid aga ekslikkudeks. Juba algul hakkab domineerima Kalev, kelle teravaid surumisi, eriti Zimmermanni omi, NMKÜ mehed ei suuda pareerida. Ka sobib Kalevil üllatavalt hästi kokkumäng, kuna platseerimisoskus NMKÜ meestel paiguti puudus. Game'i võidab Kalev 15:3, teise 15:6. Silma paistis Kalevi meeskonnast akrobaatiline Umverk, kes vaatamata oma noorusele, hea mängija ja taktik.

Samal õhtul võitis Võitleja Spordi 15:0 ja 15:9, ning üllatusmeeskond korvpallis oli noor ÜENÜTO, kes Spordi võrdlemisi tugevale meeskonnale kõigest 29:32 kaotas. Hiilgava korvpallimängija karjääri algul seisab noor Klõsheiko, kes ÜENÜTO paremat äärt mängis.

—Killip—

— Viini Amateure võitis Budapestis värske Ungari meistri FTC 4:0 (2:0), kuna MTK-ga mängides tagajärjeks viik 2:2 (1:1) kujunes.

— Dr. Peltzer on võistluskutse Ameerikasse võistlusreisiks juulikuus saanud, kuid saksa spordiliit, kel alles Houbeni kibedad kogemused meeles, ei anna selleks luba.

— Poolas on Varszavianka ja Legia mänginud 3:3 (1:2), kuna Polonia Gasmoneat 4:2 (1:2) lõi.

— Percy Wyer, 40-aastane maratonirack, on uue sensatsioon Ameerikas. Ta võitis Pontiac-Detroiti vahelises maratonis kuulsat Charles Mellori ja näitas aega 2.51.30. Wyer kaalub ainult 44,5 kg.

Jack Dempsey

Poksimestri Lulugu
W. B. Seabrook

20

XVII.

Kuidas Jack kõigi meistriks tõusis.

Vist ei ole Ameerikas ühtki last, kes ei teaks õudset muinasjuttu Jackist, hiiglastest-roimarist. Kui tihti ei tõuse vanade peaski see muinasjutt ellu, kui neid lapsepõlve peletavaid ja õudseid muljeid meele tuletada! Selle muinasjutu rahvalikkus võib ka osalt põhjuseks olla, et Jack Dempsey peale ilmameistri tiitli omandamist

rahva fantaasia

enesele võitis, kuna tema vastandina muinasjutule just hirmsaid hiiglasi „tappis“.

Viimases peatükis kirjeldas ilmameister oma poksielu pöördepunkti, mis Carl Morrisega 1917. aastal Buffalos oli. Carl Morris oli tõelik hiiglane, kuid Jess Willard oli seda veel suuremal määral. Kel see mees kunagi tänaval on vastu tulnud, see on tingimata ümber pööranud ja tema hiigiakogu imestanud. Tema õlad ulatasid kõrgemale teiste kõige pikemate meeste peadest. Ta oli üle 6½ jala pikk.

Jack Dempsey on seevastu täielikult normaalse suurusega. Ta on 6 jalga ühes natukesega pikk ja kaalub 200 inglisi naela, kohati on ta esinenud isegi 190 naela raskusena. Jack Dempsey Toledo võistlusmatshi kirjeldust võib küll täie õigusega

poksispordi ajalooliseks dokumendiks

nimetada. Ta leiab kindlasti üldist tunnustust ja äratav huvi niihästi inimlikult kui sportliselt seisukohalt:

„Ikka on minu kasv olnud mulle ebasoodsaks teguriks. Minu tõusu ajal olid kõik raskekaallased ülisuured mehed, nii et publik mingit shanssi mulle ei ennustanud. Enne võitlust Morrisega olime meie Kearnsiga ainsad mehed, kel lootust oli minu ilmameistri nimesse. Peale seda matshi sigines juba kaks inimest juure, kes seda uskusid. Üks oli Charlie Murray, kes mitte ainult võistluskorraldaja ei olnud, vaid ka spordiajakirjanikuna tegutses. Teine mees oli Damon Runyon. Lõpuks tuli veel

Corbett

juure, kes ajalehtedes poksi üle kirjutas, ja tema hakkaski mind tugevalt ülistama. Need mehed tegid mulle tee vabaks suurmatshile Toledos. Nad kiitsid mind kõige kõlavamates toonides, mille tagajärjeks oli, et Willardi laagris juba teatud ärevus tekkis. Ei kestnud kaua, kui Willard ja tema mehed hakkasid kuulduki lendu laskma, mille eesmärgiks oli nähtavasti öösist unerahu minult röövida.

Osalt ulatasid need minu jaoks ekstra keedetud pudrud ka ajalehtedesse. Muist ulatas minuni ka teisel teel. Nad luiskasid näit., et Willard olevat hiljuti kogemata ainsa löögiga ühe mehe surnuks löönud. Kui Dempsey ringi läheb, peab ta väga

ettevaatlik olema, et ta Willardi rusika otsa ei satu, ja see vast teisel õnnetul eluküünla kogemata pühub. Vaevalt oli see lugu ilmuda jõudnud, kui Willardi mehed teatasid, et Jess olevat

kõik oma treeningupartnerid üksteise järel nii kiirelt knock-out löönud,

et terves Ameerikas praegu agentide kaudu Willardile uusi treeningupartnereid hangitakse. See ei olnud aga veel kõige raskem pomm. Viimaks kirjutas Jess Willard ise ajalehtedes, kui kuri ta minu peale olevat ja missuguse igatsusega ta võistlust ihkavat. Ta kavatses minu vastu tarvitada sama neerulööki, millega ta Soldier Stanton i k. o. löi.

Mina aga olin treeningul tugeva löögi silma pihta saanud. Ma kaotasin veidi verd, ja keegi oli just seda momenti kasutanud, et minust ülesvõtet teha. Willard sai sellest kohe teada. Lennult lasi ta uue artikli, milles ta seletas, et tarviduse korral ta ka haiget silma armutult lööb. Kuid uskuge, ma ei pidanud Willardi siiski alatuks inimeseks! Ma teadsin, see on ainult kõmu tegemine,

kunstlik meeletu loomine enne võistlust.

Võitluses toimis ta nii otsekoheselt ja ausalt, kui vaevalt keegi teine. Ma ei taha öelda ka, et need muinaslood eriti sügavalt mind oleksid riivanud. Nad jätsid mind õige külmaks, arvan ma. Kuid kui suurmatshi päev tuli ja ma kodust staadioni poole sõitsin, tulid nad mulle meele. Enne kui ma ringi astusin, sai mulle teatavaks, et

kihlveod 2:1 Willardi kasuks

seisid. See oli 4. juulil, pörgupalaval päeval. Teel ringi nägin ma teeääres seisvat uue automobiili kaugele nähtava plakaa-diga: See auto 500 dollari vastu, et Willard võidab.

Teate, täpsed üksikasjad sellest kaaluvast päevast ei ole mul enam hästi meeles. Ma tean, et võitlusplats oli määratu pind-kidest ring, mis päikese käes helendas. Peade meri ootsus siia-sinna. Mehed olid kiskunud kuued seljast ja daamid olid pugunud katuse alla päikese eest varjule. Üleval hõljus õhupall ja surisesid lennu-kid. Selgesti tean ma, et põuakuumus valitses.

Pealtvaatajad olid enamuses häälestatud Willardi kasuks. Ma tegin nii, nagu ei paneks ma Willardit tähele, kuid ikka seisis ta mu silmade ees. Ta nägi vägev ja tore välja oma nurgas uue pruuni päevavarju all. Minu päevavari oli vana, kulunud ja aukline, kleebitud mitmest kohast joogi-reklaamidega. Noh, mis Teie siis tahate, see pidi ju niiviisi olema.

Tema oli ilmameister ja sai 100.000 dollarit, mina ainult 27.000!

On imelik, mida niisugusel momendil kõik ei mõelda. Ma püüdsin võimalikult vähe pealtvaatajaid silmitseda. Kuid seal istus Tad, kuulus joonistaja, esimeses

reas, ta naeratas mulle ja liputas kätt. Kui ta seda jutustust juhuslikult loeb, avaldan ma talle siinkohal tänu. Temaga oli ühes Damon Runyon ja mõned minu New Yorgi sõbrad. Nemad kõik uskusid minusse ja vedasid minu peale kihla. See oli käeliputuse tähendus. Kohe juhtus veel midagi, mis ma eriti hästi mäletan. Ma istusin oma nurgas, pea norgus, nagu ei tahaks ma midagi kuulda-näha. Silmad aga piilusid mul Willardi poole. Ta oli heas vormis ja näis veel suurem paistvat, kui kunaski varem.

Ta oli läbi ja läbi atleet

ja viimaseni treeneeritud. Korraga aga märkasid ma midagi, mis minu tähelepanu köitis. Ta surus oma käe vastu kõhtu, nagu tunneks ta midagi iseäralikku. Kohe tõmbas ta aga käe nagu ehmatahes ära ja võttis ükskõikse poosi. Mul oli selge, et tema kõhuga midagi korras ei ole.

Muidugi tunduvad need mälestused kui tähtsusetud pisiasjad, kui Teie minu võistluse üle kirjutate. Mina omalt poolt tundsin aga ennast esmakordselt elus võistluspäeval täielikult all right. Ei oleks õige salata, et ma võistluspäeval tõesti enese võimetes veidi kahtlesin, kuid otsustaval tunnil oli mul kindel tunne, et Willard minu saagiks langeb.

Kui Teie oleksite matshi jälginud, mäletaksite Teie, et Willard mulle esimese löögi suutis teha.

See oli vasak sirge näkku!

Ta ei vigastanud mind. Hiljem on palju kirjutatud minu löögi üle tema lõuale, mis sellele järgnes, see on omapärane parema käe cross, mis Willardi esmakordselt põrandale sundis. See ei ole siiski löök, mida ma selgeimalt mäletan. Niisugune on enim löök kehasse, mille ma talle soliidset andsin. Ma arvan, ma rääkisid Teile kord juba sellest. Willard ei kukkunud, kuid ta taarus ja

vajus siis, kui puu, mille juurt on kirves tabanud.

Selle järel olin ma võidus kindel. Järgnes veel korralikku ja ladusat võitlust. Ma oleksin võinud teda kohe siis maha lüüa, kuid ma lugesin oma kohuseks teda toibuda ja seisakut võtta lasta. Võitluse pöörises unustasin ma kõik, ilmameistri tiitli, raha, pealtvaatajad ja isegi Kearnsi. Ainult harva kostis mulle rahva tume müra, kuid see nagu ei puutunud minusse.

Silmapilk, kus mul jälle ilmameistri tiitel meele tuli, oli see, kus Walter Monahan Willardi räti ringi heitis. Mees, kelle ma võitsin, suur Willard, tõusis üles, tuli minu nurka, püüdis naeratada ja raputas mul kätt.

Ma usun, Willardi korralik ülevalpidamine ei unune mul, kui ma ise kord ka löögi saan, mis minu otsustab.

(Järgneb.)

TJK – Meteor 3:2 (0:2).

Halb ilm, nõrk mäng. Koguni nõrgeim, mis viimase ajal üldse näha on olnud. Purustas sellegi mulje, mis meeskondadest eelmistest mängudest jäi. Kombinatsioon nõuda, oleks selle kohta juba ülimäärase luksuse haldamine, kuid ka patustamine kõige primitiivsemate jalgpallimängu algnõuete vastu oli alaline. Ei mingit üksteise mõistmist, koostööd, kohavõtmist, ainult umbkaudne summimine, mille kohta täielikult õigustatud inetu kuid tihtivarvitav ütelus — jalgpall on loterii. See mäng oli küll loterii, algusest lõpuni.

Iseenesest ei ole halb mäng vabandata võime reservmehega, kes esinesid, sest Laamann oli näit. üks parematest. Kogu mäng oli lääge ja nähtavasti ka meestele endile vastumeelne. Algul kuuldus pealtvaatajate tribüünilt, et kas mitte tegu ei ole sobimismänguga, etekavatsetud Meteori võiduga, kuid lõpupoole, kui juba säärete pihta anti ja kukerpalli lasti, kadusid sarnased kuuldused.

Ainsat huvi pakkusid O. Silberi monoloogid, mis üle välja kõlasid ja umbes järgmised olid: „Lae, Gutt peale“, „Tõuse üles, Jüri“, „Tapa, ära vea“, „Võta vahelt“, „Pea kinni“, „Jüri jookse, ega pall suhu tule“, „Vilista siis ka, Max, jumal hoidku“ jne.

Raske on TJK's veel tunda seda Kalevi meeskonda, kes 1923. aasta suvel rafineeritud Norden-Nordwesti löi ja Riia koondusmeeskonnale hagu andis. Kadunud on täielikult shoti kool, mille pookimisega treenerid mitu aastat higistasid ja kõige puhtakujulisem sikupilli või pelgulinna „porimine“ on hoos. Peal ei ole muud ülesannet mängus, kui ainult palli koksata, ja sedagi tehakse halvasti. Ja kuhu on jäänud madalad sõõdud, mida veel läinud aastalgi võis sellel meeskonnalt näha! Taotakse palli täielikult huupi õhku ja jookstakse selle järel, millele liiks mõni tiirlemine palliga kohapeal tehakse,

mida nähtavasti dribeldamiseks peetakse ja mehel enesel naerumuige näole tõmmab. Üks Spordi mängija ütles, et tema küll siis jalgpallisaapad varna riputaks, kui nende meeskonnas niisugune vaimuvaesus väljenduks. TJK peab ohjad pingumale tõmmama, muidu ei saa meeskonnast asja! Enam tõsist treeningut, vähem võistlust! Otstarbetu on isegi praegune meeskonna väljasõit Lätisse ja Leedusse. Kuigi seal ehk kuidagiviisi ikka võita suudetakse, jääb naabritel Eesti jalgpallist halb mulje...

Võistlusel esinesid meeskonnad koosseisudes:

TJK: Lass; Liivar-Kallaste; Maasik-Lello-Kaarmann; Laamann-Pihlak-Ellmann-Joll-Väli.

Meteor: Kürbis; Silberg-O. Silber; Vinter-A. Silber-Sepp; Jürvetson-Jürgenson-Läll-Kilmberg-Strandberg.

Mäng algab Meteori pressiga. On rida momente TJK värava all, paar käib pall ofsaidist palli Jürgensoni jalalt, kord käib pall ofsaidist võrgus, kuid siis tulevad ka väravad. Liivari vigadest saavutab Läll 27. ja 29. minutil 1:0 ja 2:0, mille püüdmiseks kokkunenud Lass ei tee katsetki. Vastutasuks põmmutavad Pihlak, Ellmann ja Joll kõige suuremast lähedusest mööda. Üks Ellmanni 5 mtr. pealt löödud pomm mahtus parajasti Kürbisele ka sülle.

Teisel poolajal lööb Väli esmalt käega väravasse, kuid siis teeb seda Pihlak ka jalaga 3 mtr. pealt. Sama kaugel distantsil TJK väravast laseb Jürgenson väravahansi tarbetu surmamisega mööduda. 70. min. lööb Pihlak Väli sõõdust 2:2. Ainsa kena aktsiooni teeb siis Väli, tehes pika kiire läbimurde ja lüües hoolet 3:2. Joll, kes mängus ülisäämatu oli, käis korralikult väravalööjatelt kätt surumas, nii et „Peremees“ tema ülesande mänguväljal uskus selles seisvatki. „Teretaja.“

Max Miller tegi vahekohtunikuna määrustevastasusi.

Pêle-Mêle.

Gene Tunney, Harry Willsi kõrval kõige karjendatavam vastane Dempseyile ilmameistri tiitli peale. Tunney on New-Yorgis sündinud 1898. aastal ja kuni seniseni pidanud üle 60 matshi. Neist on ta võitnud 26 knock outi läbi, 20 punktidega, otsustamata 13 ja kaotanud kõigest ühe, Harry Grebi vastu 1922. aastal keskkvaalu ilmameistri tiitli peale. Teiste hulgas on Tunney võitnud ka Carpentieri k. o. 15-dal roundil ja Erminio Spalla k. o. 7-dal roundil. Tunney poksis elukutselisena 1919. aastast saadik ja peetakse üheks suuremaks rahva lemmikuks.

Sportlaste sünnipäevad:

11. mail:	Harry Adof, Tartu Kalev	26 a.
	Aleksander Kusmin, Pets. Laine	19 „
12. „	Mihkel Klein, Pärnu Tervis	21 „
	Harald Rosbrom, Kalev	20 „
13. „	Valter Tamberg, Kalev	19 „
	Karl Laurson, Kalev	22 „
14. „	Valter Kärt, Järvapojad,	23 „
15. „	Artur Treiberg, Ak. sp.-kl.	21 „
	Theodor Rähni, Kalev	34 „
17. „	Reinhold Saulmann, Sport	31 „
	Karl Laas, Pärnu Vaprus	25 „
18. „	Erik Palm, Floora	22 „
19. „	Johannes Reinvald, Sport	33 „
	Helmuth Roman, Kalev	23 „
20. „	Joosep Niilender, Aaspere Võimleja	23 „
	Elmar Aun, Sport	18 „
	Artur Veigel, Floora	21 „
	Paul Aller, Kalev	33 „
	Johann Pulk, Pärnu Vaprus	21 „

Nädal.

Kalender näitab, et kevade käes on ammu — kõigil suur on tegevusihka: igaüks tahab proovida jalgade väledust jooksuteel, hüppel, palli lüües või jälle katsuda lihaste rammu kuuliga, kettaga meetreid süües. Nagu öeldud: iga oma iha, aga ilm, kuriloom, teeb viha.

Tükk aega tagasi tundsid sportlased rõõmu, tõmbasid kevadhku rinda sõõmu, istusid spordiväljal, mis oli kuiv ja tahe ja pidasid treeninguplane ning rääkisid võistlustest, staadionist; selle avamisest nägid und.

Aga seal tuli lund ja tükkiks ajaks tuli lootus matta maha ja lausahtli tagasi panna kogutud naelkingade- raha.

Lumi oli rahulikult paar päeva maas kuni taevast vihma pangedena maha a'as, nii, et pea ei olnud lund kuskil mitte üks tõrts. Selle asemel täitis spordivälju vedel lõrts, kus peal ei saa palli lüüa ega mingil moel sentimeetreid süüa.

Kõigil oli aga lootus, et küll vihm läheb üle. Aga lori — avatuks jäi taevastüle ja igapäev tilgub, udutab, tilgub, staadionil ja väljadel vesi vilgub.

Ainuke selts, kes sai võistlusi pidada, on Kadriorus T. J. K., kes mängib Meteoriga, ükskõik kui suure poriga.

Sündmusi kokku võttes oli nädal keskine ja nagu maagi, kaunis vesine.

Eski Lipp.

— Berliinis jooksis Pampe 100 mtr. 10,9; Schmidt 1000 mtr. 2.39,4 ja Mierdel 3000 mtr. 9.32,2.

Teatejooksust.

(2. lehekülje järg.)

tahapoole ulatatud. Varane käe väljasirutamine tähendab aja raisku.

Iga võistluste pealtvaataja on harilikult tähele pannud, et olümpia, rootsi ja 3×1000 mtr. teatejooksus kõige elementaarsemate teateandmise nõuete vastu eksitakse. Siin arvatakse, et jooksu tempo ja võitlus siseraja pärast tähtsam on, kui vahetus ise. Et sellele vastu vaielda, tuleb tähendada, et keskmaajooksjal kunaski ei tule oma vastase tempot silmas pidada. Tal tuleb omaette jooksta. Ta peab oma parema välja panema, s. o. jooksu arendama, mis kiiremalt sihile viib. Ta peab oskama oma jõudu ökonoomselt tervele maale jaotada ja mitte ainult spurdi peale lootma. Kogu jooks peab ühetasane ja kaalutud olema. Sellega tekib ka hea vahetuse vajadus. Teateandmist harjutatagu iga treeningu lõpul.

Kui vastuvõtja suure kiiruse juures lühidamaa teatejooksul ei tohi kunaski tagasi vaadata, tuleb seda just pikemal maal soovitada, ka sel juhul kui pika maa jooksja lühidamaa jooksjalt teate vastu võtab. Iga meeter on kallid. Kui kergesti võib halva vahetusega võidu kaotada! 5 meetrit on kadunud. Kuid kujutage enesele ette, et Berliin-Potsdami vahelisel suurel teatejooksul on 50 vahetust ja halb vahetus tähendab sel puhul 250 mtr. kaotamist.

Lõpuks veel mõni sõna taktiliselt õige meeskonna järjekorra üle 4×100 mtr. teatejooksul: Stardist mingu välja kõige rahulikumate närvidega ja enesevalitsev mees. Ta rahu kandub ka teistele. Kõige kiiremad mehed olgu nr. 2 ja nr. 3 (sest nad jooksevad 120 mtr., kuna teised 110 mtr. jooksevad), kõige nõrgem jooksja, võimalikult energijooksja, pandagu lõpu. On narr, kui meeskonna parim jooksja

enesele „ankrumehena“ au otsib. Paljud seltsid panevad oma parima lõppu. Ta võib seal vahel mõndagi heaks teha, kuid enamuses on tal kasulikum ikka 120 mtr. peal oma ülekaalu maksma panna ja oma nõrgemale kaasvõistlejale soodsamat shanssi 110 mtr. peale pakkuda.

Mike Murphy on siiski teisiti talitanud. Ta pani ikka kiireima mehe lõppu, siis selle järgmise starti ja nõrgemad keskele. Tema klassifikatsioon põhjeneb sellel, et hea on alata mehest, kes teate esimesena ära annab. Vastuvõtjal ja selle järgmisel on siis teatud edumaa kasutada ja kõige tugevam mees peaks teate saama üheaegselt vastasega. Kuid Murphy lisab ka juure, et sagedasti on kasulik kiireimat meest kolmandaks panna ja vastast seega sammust välja lüüa.

Murphy peab suureks veaks, kui jooksus üle 100 mtr. start liiga kõva võetakse. Harilikult kaotatakse pea siis, kui vastasel edumaa on. Peab suutma aga külma verd hoida ja kiirust järk-järgult arendada.

Kõikidest
üle
käivad
jalgrattad

„EXCELSIOR“.

Suur valik jalgrattaid
ja jalgratta osi.

DROMMETER & K^o, Lai t. 5.

Praaga kiri.

Maikuu esimestel päevadel leidsid Praagas aset suurejoonelised jalgpallivõistlused. Nii võitis Sparta Budapesti UTE 3:1, kuna võistluse eelmänguna Praaga amatöör-meistermeeskond Rapid professionaalklubi S. K. Liben'iga 4:4 mängis. Samal ajal võitis Slavia — Nusselsky 5:2 ja DFC mängis Viini Rapidiga 2:2.

2. mail löi Sparta Viini Simmeringi 5:0 ja DFC Nusselskyt 2:1. Slavia kaotas Viini Rapidile 0:1. Samal päeval mängis Hermann Meierthal Sparta amatöör-meeskonnas oma neljanda matshi, mille Sparta 3:2 võitis. Sparta on Meierthaliga väga rahul. Rääkis treeneriga, ta kiitis viimast ja tõendas tal hea värvavahi talendi olevat. Karjäär olevat tal kindel.

Peatan nüüd lähemalt mõne mängu juures:

Sparta — UTE 3:1.

UTE, kes väljale ilmub ilma oma kuulsaks kaitsjapaari Fogl'iteta ja keskpoolkaitsja Busa'ta, näitas siiski kena mängu, poolkõrged pallid, madalad söödud, hea peamäng ja kiir pallikäsitus. UTE kaotas, kuid visa võitluse järel. Parem mees neil oli värvavaht, kes Sparta edurivi ataake kindlakäeliselt likvideeris.

Sparta meeskond oli üldiselt heas konditsioonis, kuid Kada ja Kolenaty olid võidu peategurid. Sparta edurivi ei ole ikka veel täielikku vormi tõusnud, ta kombineeris liiga palju värava ees.

Esimese värava saavutasid ungarlased Schil'eri suurepärasest löögist. Siis tasus Sparta ja sellega lõpeb poolaeg. Teisel poolajal saavutab Dvoracek half-volleyest teise ja Hojer lööb 73. minutil penaltyst, mis küll põhjendamata antud, kolmanda värava.

Sparta — Simmering 5:0.

2. mail oli Spartal vastaseks Viini Simmering, kes siiaaani ikka Praaga lemmikuks olnud. Seekord ei saanud ta oma täies koosseisus esineda. Nad paistsid väsinud ja üle mängitud olevat. Ainult kaitse oli meeskonnas omal kohal. Parim mees oli värvavaht Kart, kellele tänu Sparta suuremalt ei võitnud. Ka parem back Musil oli hea, kuid poolkaitse ja edurivi ei klappinud sugugi.

Spartal oli suupäev ja edurivi triumf koosseisus: Machan, Pollacek, Muclik, Dvoracek ja Horejs. Suurepärase värava saavutas Pollacek juba esimesel minutil. Mäng oli kohati toores, nii et mõned mängijad mõlemalt poolt vigastada said. Kuni 57. minutini juhib Sparta poolkaitset Perner, kes harilikult kaitsjat mängib, kaunis hästi, kuid siis tuleb Kada ja mäng muutub palju kiiremaks. Simmeringil on hing täiesti väljas, ja ainult kaitse töö päästab tema suuremast kaotusest.

Rapid — Slavia 0:1.

Slavial on Praagas kolm kuulsat värvavahti, kuid need olid mänguks kõik vigastatud, nii et värvasse astus Seifert, kes ligi veerand tundi oma uut ametit hästi pidas. Siis vahetati tema asemele tormaja Srba, kes ka süüdlane ei olnud mängu ainsa värava sisselaskmises. Planicka oleks selle palli aga vist küll kinni hoidnud.

Slavia kaotuse peapõhjuseks oli Silny puudumine edurivis. Capek tema kohal katsus teha küll kõik, mis ta võimuses, kuid teised ei mõistnud teda ja asi ei kleepinud. Rapidil olid head nagu alati mõlemad ääred — Wessely, kes oma vanaduse peale vaatamata ikka noor ja värske, ja Wondrak. Ainsa värava löi Wessely 17. minutil.

S. Brisk.

Demonstratsioonõhtud.

Jälle üks omapärane sportline sündmus — NMKÜ demonstratsioonõhtud, kus demonstreeriti kõiki spordialasid, mis iganes maamuna peal olemas.

Päris tore oli vaadata, kui poisid maailma suurt pushpalli üle võrkpallivõrgu löid ja higistasid nagu heinu tõstes. Võrgi ja Kott demonstreerisid poksi ja leitnandid Lossmann ja Ko. vehklemist igasuguste relvadega.

Base-palli demonstreeringule ilmus kaks meeskonda, üks base-särkides ja kottpükstes ning nokkmütses, teine harilikes trikoodes ja paiguti paljajalu. Ja veel kord selgus tõde, et vorm ei mängi, kui mehi sees pole. Paljajalamehed võitsid.

Õhtu huvitavam number oli kahtlemata korvpall vanemate härrade vahel. Võistlesid riigikontrolli ja ärimeeste grupp. Mäng ise andis tempo poolt mõnele meie esimeseklassi meeskonnale oma silma kümme ette. Tore oli näha, kuidas peaaegu halljukselised ja paljapäised vanahärrad korve pildusid ja kui rüselemise keskel pall välja läks, siis öeldi: meie poiste (!) out! Riigikontroll sai lüüa, ehkki nende kaitse püüdis vastase edurivi kontrollida, aga küll ärimehed teadsid, kus kasud seisavad. Samad meeskonnad kohtasid ka kõieveos. Ärimehed panid ühe kaa-

luka kaasvõitleja nööri otsa ankruks ja teised võisid sikutada nii palju kui kulub, ei nihkunud. Tasavägiselt lõppes võistlus riigikontrolli kaotusega. Huvitava vaatamängu pakkus veel rugby, mida vist Eestis esmakordselt demonstreeriti. Lõpuks kino. Publikut oli õhtul võrdlemisi palju, ka väljamaalasi mõni. Muuseas viibis seal ka spordiajakirja „The Lidropsit See“ peatoimetaja.

Teisel õhtul, laupäeval 8. mail, oli kava laialdasem ja paiguti huvitavam. Algul oli kõikide tegelaste paraad, siis tulid vaba- ja kepiharjutused. Parter-võimlemine oli närvevapistav, eriti viimane ots, kus A. Spirka erigrupp kaelamurvid tsirkusenumbreid tegi. Riistadel võimlemist demonstreerisid NMKÜ liidrid. Sa Jumal küll, millal õpivad nad kord õieti ja ilusasti võimlema?

Kavas veel ürginimese võimlemine, aastast 5000 enne Kristust. Saal tehakse pimedaks. Publik muutub ootusest põnevaks. Kostab kole müdin ja jalgade trampimine, siis läheb saal valgeks. Aga on tühi.

Seal tuleb kusagilt nurgast välja vana hallpäine professor, küünal käes ja seletab, et temal on korda läinud leida haruldasi eksemplare, kellega demonstreerib ürgaegset võimlemist. Ekraan tõuseb ja selle taga seisavad viis meest reas, koledad näod ja pikad valged juuksed. Professor kamanab: „Käed ülles kokku“. Käsk täidetakse. „Käed taha alla“. Publik naerab. Kes siis seda teha saab. Aga näe! Käsk täidetakse. Publik jahmatub. Taga hullemaks läheb asi. Käib kommando: „Põlvega tagant vastu küüru lüüa“ Ja ürginimesed löövad põlve tagant vastu selga!

Imestusest keeletu publik hakkab ürginimesi ligemalt vaatlema. Selgub, et neil on maskid kukla taga ja juuksed silmade ees ning riided tagurpidi seljas. On päris harilikud inimesed, aga „tagurpidi“. See oli õhtu naljakaim number. Vene poiste püramiidid olid kurbnaljakad oma ebaõnnestumiste tõttu, kuna Sulgi püramiidid noorte meeste grupiga midagi soovida ei jätanud.

Elavpildid, mis sportlisi momente demonstreerisid, olid väga õnnestunud. (Neid juhatas Kempa.) Publikut oli laupäeval tublisti rohkem. Põhjus — lõpuks tants.

Lõpetades üldiselt pean tähendama, et mainitud demonstratsioonõhtud olid esimesed sarnased Eestis ja sellastena suutsid kaunis hea ülevaate anda käsitatavatest spordialadest. Ah jah, midagi on veel öelda: nimelt paluks ma auväärt lugejaid selle ingliskeelse aegkirja nime tagurpidi lugeda, mis eespool esineb.

—Killip—

Fifa kongressil Roomas,

millele Eesti huvi oli peajasjalikult koondunud amatöörismuse lahendamise tõttu, võeti vastu amatöörismuse definitsioon, nagu see E. Spordilehes nr. 12 toodud, peale punkt 4-da, mis järgmiseks muudeti:

„Tasu vastuvõtmine kaotatud tööpäevade eest on keelatud, välja arvatud erijuhustel, mida jalgpalliliit kindlaks määrab, kusjuures kindlustatud peab olema, et töötasu tervena välja ei maksetaks ja tasumine nii ei sünniks, et see sportlasi sunniks sporti tööle eelistama.

Kõiki niisuguseid leppeid peab esmalt Fifa kinnitama, kusjuures päevade arv, mille eest tasu kavatakse maksta, maa geograafilised ja palgatingimused näidatud peavad olema. Üldiselt on aga iga maa jalgpalliliidu otsustada, kas tasu maksta või mitte.

Selle ettepaneku tegi Shveits ja see võeti 12 häälega 8 vastuseismisel vastu. Eesti jalgpalliliidu esitaja kongressil, kellena oli volitatud A. J. Jürgenson, Eesti chargé d'affaires Roomas, hääletas ühes Soome ja Leedu esitajatega teiste hulgas ettepanekule vastu.

Helsingi Maleva

korraldas pühapäeval omavahelise murdmaajooksu meestele ja naistele. Startis üldse 13 meest ja 6 naist. Meesgrupis võitis A. Fatal ajaga 5.45,0 maadlusmeistri Pütsepa ees, kes näitas 5.47,0. Kolmas Traavik 5.48,0. Raskekaalu maadleja Kukkk jõudis seitsmendana pärale.

Naisjooksus võitis Lempi Vigrén ajaga 4.02,0, teine endine Kuressaare sportlane Leontine Rahumeel ja kolmas Ella Org.

Millal jõuavad kodumaal naised murdmaajooksuni?

Jalgpalli „välkturniir“

Niisuguse nimetuse võiks male eeskujul anda jalgpalli turniirile, mis pühapäeval Helsingis korraldati. Nimelt tarvitati seal ülilühidaid matshe (2 x 10 min.), kus kõik meeskonnad omavahel läbi mängisid. Võistlesid HJK (Helsingin jalkapallo klubi), HPS (Helsingin palloseura), IFK (Idrottsföreningen Kamraterna) ja KIF (Kronohagens idrottsföreningen). Tagajärjed kujunesid: HJK — HPS 2:0, IFK — KIF 0:0, HJK —

KIF 2:0, HPS — IFK 0:0, HPS — KIF 1:0, HJK — IFK 0:0. Võitjaks tuli HJK 5 punktiga, HPS ja IFK 3 ja KIF 1 punkti ees.

Alexander Kaski juubelivõistlused.

1. ja 2. mail korraldas Sindi sp.-s. Kalju oma liikme, Eesti sulgkaalu tõstemeistri Alex. Kaski 5. a. sportimise juubeli puhul rahvuslised raske- ja kergekaalu võistlused.

Võistlused avas Kalju sekretär N. Espe, selgitades lühidalt päeva tähtsust ja lastes elada jubilaari kui parimat Eesti raske- ja kergekaalu võistlejat. Järgnesid tervitused ja õnnesoovid spordiselt Terviselt, Vapruselt ja Tori Kalevilt.

Võistlustel olid esitatud 4 spordiselt, võistlejate üldarv 22. Võistluste tehnilised tagajärjed:

Tõstmises:

Sulgkaal: 1. Kask 390 kg. (rebimine ühega 65, kahega 75; tõukamine ühega 75, kahega 100; surumine 75); 2. Kiisk, Heinrich, 282,5 kg.; 3. Jürvetson.

Kergekaal: 1. Kiisk, Karl, 352,5 (60, 70, 65, 95, 62,5); 2. Laater 325.

Keskkaal: 1. Tamm, Johann, 347,5; 2. Olo 335; 3. Jensen.

Poolraskekaal: 1. Soovik 320; 2. Pulk; 3. Tamm.

Raskekaal: Luhaäär 482,5 (vastavalt 80—100—92,5—120—90).

Maadluses:

Kärbeskaal: 1. Jurkson; 2. Udikas; 3. Kiisk.

Sulgkaal: 1. Brudel; 2. Hendrikson; 3. Kosk.

Kergekaal: 1. Adamson; 2. Eberg. Keskkaalus jagasid 1. koha omavahel Blumfeldt ja Peedemann; 3. Jensen.

Poolraskekaal: 1. Pulk. Punkte omandas: Kalju 19, Tervis 15, Vaprus 16 ja Tori Kalev 1.

Auhindadeks annetas Sindi kalevivabrik parimatele sulg-, kerge- ja raskekaalu tõstjatele kalevit, mille omandasid Kask, Kiisk ja Luhaäär. Spordiselt Kalju kinkis jubilaarile endapoolt mälestuseks väärtuslise käeuuri.

N. E.

Soome murdmaa esivõistluse

võitis pühapäeval Helsingis Paavo Nurmi, näidates 8 km. pikkusel maal aega 28.52,0, 2. K. Matilainen 29.43,0; 3. E. Rästas 29.47,0.

Viis aastat

möödus neil päevil, mil H. Tammer E. Spordilehe toimetajaks asus. Enne seda toimetasid lühemat aega lehte A. Anderkopp ja J. Villemson.

Rootsi murdmaa esivõistluse

võitis 2. mail Örebro's Edvin Vide ajaga 29.59,6. 2. G. Bergström, 3. B. Öhrn, 4. B. Eriksson ja 5. N. Eklöf.

Belgia — Holland 5:1.

30.000 pealtvaataja ees peeti Amsterdams Shveitsi vahekohtuniku Herreni juhtimisel maailmavõistlus, mis belglastele ootamatult suure võidu andis.

Holland saavutab Tapi läbi esimese värava, kuid selle teevad poolajaks hollandlased ise tasa. Teine poolaeg kuulus täielikult belglastele, kes lühikeste vaheaegadega 4 väravat järjest löid.

Viini Hakoah

on Ameerikas pidanud 3 matshi. Esimese võitis ta teatavasti Brooklyn Wanderersi vastu 3:1, kuna teise 1. mail New-Yorgis Giantsi vastu 0:3 kaotas. Kolmas lõppes 2. mail Providence'i vastu 2:2 (0:1). Ameeriklased mängivat austerlaste arvates üliõhult, nii et paljud juudimeeskonnast juba vigastada on saanud. Ülejäänud mängu vastu valitseb austerlastes suur kartus.

Locke — uus suurjooksja.

Roland Locke, Nebraska ilikoolist, on annud tänavu Ameerikas palju kõneainet. Ta jooksis esmalt 100 yardi 9,6, siis 9,5 ja nüüd 220 yardi 20,5, mis 2/10 sekundi parem Paddocki ilmerekordist.

— Belgradi Jugoslaavia löi 2. mail Pariisis sealset Red Stari 4:1.

— Sp. C. Kiniszi, Temesvar, löi oma tagasiõidul Egüptusest Konstantinoopolis Türgi rahvusmeeskonda 5:3 (5:0). Match läks Rumeenia-Türgi maavõistluse nime all.

— Praagas püstitas Jandera 200 mtr. tõkkejooksus Tshehi rekordid 25,9 ja Ferner 110 mtr. tõkkejooksus 15,7. Sama mees hüppas ka kõrgust 1.81.

Jalgpallist Rakveres.

Pühapäeval, 9. mail võistlesid Rakveres, Kalevi ja 5. rügemendi jalgpallimeeskonnad, tagajärjega 6:2 (3:2) 5. rügemendi kasuks. Kalevi meeskond oli nõrk, välja arvatud vasakkaitsja Kikerist. 5. rüg. olid head keskormaja Leies ja Rimmel. Kikerist ja Rimmel mängisid läinud aastal Narva Võitleja meeskonnas. Jalgpallivõistlusi peetakse ehitataval spordiplatsil, millel aga plank puudub ja selle tõttu on ka sissetulekud võistlustest väga väikesed.

Jalgpalli mängitakse Rakveres juba mitmendat aastat, kuid siiski on selle tasapind üldiselt nõrk. Kui mingisuguse välismeeskonnaga võisteldakse, siis on kaotus alati poole tosina suurune. Ka on „treening“ ebakohane; alguses klopitakse värava peale, kui tarvilik arv mängijaid koos, siis mängitakse kahe väravaga, mis ikka oma 3—4 tundi kestab. Sarnasest harjutusviisist peab loobuma, sest et sellest mingit kasu ei ole.

7. mail peeti poksimatsh P. Sarmulini ja lätlase F. Kalmnishi vahel, mis lõppes 3. ründil Sarmulini võiduga. O. K.

Murdmaajooks Jõhvis

peeti 5. mail ühisgümnaasiumi spordiringi korraldusel. Osavõtjaid oli 8. Maa pikkus oli umbes 3½—4 km. Esimesena jõudis kohale Kessler — 18 m. 23 s., 2. Valter — 20 m. 54,4 sek., 3. Nordmann — 50 mtr. järele, 4. Tramborg, 5. Kuusk.

M—ar.

Murdmaa Viljandis.

Pühapäeval, 9. skp. jooksti keskkoolidevaheline murdmaa, umbes 2,5 km., mis tükati õige pehme oli. Jooksis 8 meest, kes kõik lõpetasid. Kohtadele tulid: 1. Täht, ühisk. gümn., 11 min. 59,7 s. 2. Eller, maak. g., 12 min. 44,5 s. 3. Anilane, m. g. 4. Kaup, m. g. 5. Vendelin, ük. g. 6. Elias, m. g. Väljaspool võistlust jooksis 1. Roosi 11 m. 52,2 s. (spordiring) ja 5. Visanap (spordiring). Finishis, maak. gümn. spordiväljal, oli publikut hea hulk, kuigi ilm süngene oli. —gius.

— Harry Persson, Rootsi elukutseline poksimeister, on Stokholmis võitnud daanlase Sören Pederseni kuueendal roundil k. o.

— 100.000 pealtvaatajat oli shoti karika lõpuvõistlusel Glasgows. Võistlus peeti St. Mirreni ja Celtic'i vahel, mille eelmine 2:0 näitas.

— Bostoni traditsioonilise maratoni võitis tänavu John C. Miles, liües ka olümpiavõitjat Stenroosi. 42.184 mtr. pikkusel jooksul tuli ajaks 2.25.40,4, kuna Stenroos 2.29.40 näitas.

— A. Stadler, Viini kergekaalu meistertõstja, võitis Viinis Shveitsi meistri Jacquenoud viievõistluses. Stadler tõstis 430 kg. ja Jacquenoud 425 kg.

Juba enne sõda tuntud Saksa

DÜRKOPP

jalgratas, erimudel meie teedele, ja

HERCULES,

esimesejärgu Inglise jalgratas, odava hinnaga.

O.Ü. SYSTEMA

Suur Karja tän. 11.

Juhatused ja teated.

Kiri toimetusele.

Hr. Tammer!

Pööran palvega Teie, kui parema Eesti sportlase ja spordiõlud tundja poole. Olen tuntud tõstja Hans Adamsoni vend. Elan Sindis ja olen 19-aastane. Nagu vendagi, huvitab mind raske-sport, kuid maadlus, Hakkasin Kalju matil „rassima“ juba 15-aastaselt, kuid lugedes Lauri

Pihkala õpetusest, et niisugune „rassimine“ noorel poisil kahjulik, jätsin mati mõneks aastaks kõrvale ja muretsesin enesele maadlusõpetuse „Painitaito“. Soome keel takistas küll suurelt õppimist, kuid piltide abil jõudsin siiski nii kaugele, et nüüd kõiki „Painitaito“ võtteid kasutada oskan. Mis mind aga maadluses takistab, on üks ja suur viga — füüsilise nõrkus.

Olen Pärnu maakondlistel võistlustel kolm korda maadlenud. Kaks korda võites ja üks kord teiseks tulles. Ehk ma küll 6 vastast, tänu „Painitaitole“, võitnud ja ainult ühele, Ebergile (viimasel võistlusel võitsin ka Ebergi) kaotanud olen, pean siiski avameelselt tunnustama, et ma kõigist omist vastastest, kellega ma omas kaalus üldse maadlenud, füüsiliselt palju nõrgem olen. Pole tänini mingit võimlemist teinud ega muid harjutusi peale maadluse. Proovisin venna „ühakilolistega“ ka Sandovi süsteemi, kuid heitsin selle nurka, kartes, et kaotan oma praeguse kiiruse. Et Spordileht praegusel suvehooajal midagi suuremat maadlusele pühendada ei saa (minu arvates), siis pööran palvega Teie poole: kas ma ei võiks Teilt saada mingit juhatused, enese keha paenduvamiseks ja tugevaks tegemiseks. Pööraksin hea melega ka mõne Eesti meistermaadleja poole, kuid kahjuks puuduvad mul aadressid.

Jään lootma Teie, kui Eesti energilisema sporditegelase peale.

Austusega

August Adamson.

Toimetuse vastus: Maadlusõpetused on harilikult kõik sellepoolest puudulikud, et nad üldkehakultuuri kõrvale jätavad ja ainult võtete näitamisele piirduvad. Kuigi ka E. Spordilehe veergudel on praegusel korral sellele küsimusele raske pikemalt ruumi lubada, vastame Teile siiski lühidate näpunäidetega, lubadusega talvepoole seditä ala pikemalt käsitada.

Füüsilise tubliduse arendamiseks ei ole tegelikult suurt lahkuminekut maadluse, poksi, tõstmise või isegi kergejõustiku vahel. Kõik nõuavad igakülgset arenenud, nõtket keha, kuna ainult üksikud lihasgrupid veel erikäsitus peavad leidma. Maadleja võib kasutada neid ettevalmistavaid harjutusi, mis poksi jaoks soovitatakse E. Spordilehes nr. 42 (1925), kuid täielikum oleks see igatahes, kui Niels Bukhi võimlusmetoodi (sellekohane raamat on olemas) soovitaksime.

Sellele tuleks lisada nuiaharjutused, nõõrihüpped ja jalutuskäigud, nagu see poksi jaoks soovitatakse. Peale selle tuleb maadlejal erilist rõhku panna puusapartii nõtkeks arendamiseks peale, millel modern maadlus peaaegu tugebki. Sarnaseid harjutusi võib valida ja neid ise kombineerida. Tähtsad on ka tugevad kuid nõtked ölad (nuiaharjutused ja lödvestamisharjutused). Kaela harjutamiseks tuleb igatmoodi üleviskeid sillast teha, ka mõningaid raskusi sillast tõsta. Väga soovitatav on maadlejal ka kahega tõuet ja kahega rebimist tõstekangiga harjutada, kuid parajat piiri pidada (oma keha raskusega piirduda). Sandovi pommid visake kohe nurka, need ainult suretavad käsa ja ei too mingit tulu. Suvel on maadlejal kasulik kiirjooksu harjutada, ketast ja vasarat heita.

K. m.

„Sport“

Narva maantee nr. 19.

Tel. 23-00.

Saadaval suures valikus kõiksugu spordi tarbeid.

Spordiäri
RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmis-
tatud spordi ja võim-
lemise abinõusid.

400 jooksjat Tallinna tänavatel.

Pühapäeval korraldati Tallinnas kaitsevää tänavajooks, mis osavõtjate arvu poolest rekordiline Eestis. Kui läinud kevadel kaitseväägi, kaitseleit ja spordiseltsid panid tänavajooksule ühiselt ligi 200 meest välja, trumpas pühapäevane kaitseväälaste jooks seda 100 protsendi võrra.

Jooksjad olid kõik terve, tore materjal, ainult lust vaadata! Ei puudunud nende hulgas ka nimekamad jooksjad, nagu Eesti 5000 meetri meister Laurson, kaitseväägi meister kadett Jaanus ja teised. Laurson ja Jaanus olidki jooksu favoriidid.

Jooks läks sama marshruudiga, nagu harilikud teatejooksud ümber Tallinna, s. o. Kalevi aiast mööda puiesteede võrku (Grand-Marina, Ilmarine, vaksal, Kaarli kirik, Estoonia) ja lõppes jälle Kalevi aias. Maa pikkus seega ligi 4,5 kilomeetrit. Jooks sündis kaitseväägi varustuses, mitte täielikus spordiülikonnas.

Suurema osa maast vedas noorsõdur Laurson, kuid Estoonia ees katkestas ta millegipärast jooksu. Finiši jooksid väiksete vaheaegadega: 1. kadett Jaanus, sv. üh.-õp., 16.30,7; 2. v. a.-o. Niit, pioneerpataljon; 3. rms. Pilv, sv. üh.-õp.; 4. kad. Veborn, sv. üh.-õp.; 5. rms. Anderson, lennuvägi. Üldse jagati auhindade 15 paremale.

Auhindade jagamisel pidas kaitseväägi kehalise kasvatuse inspektor kol.-lt. Maser päeva-kohase kõne, selgitades kehalise kasvatuse tähtsust üldiselt ja kaitseväägi.

Kõgu võistlus jättis üleva sportlase mulje ja teda võib kõige paremini õnnestunuks lugeda. Ka tehnilisi saavutusi tuleb erakordseteks pidada. Kaitseväägi jooksjatele võib suvel kardetavaid atakke Eesti rekordidele oodata.

— Lewden, Zwahlen ja Cherrier hüppasid Stade Français poolt korraldatud võistlustel Pariisis 1.80 kõrgust. Zwahlen hüppas veel kaugust 6.37 ja Rousseaux jooksis 100 yardi 10,4. Guillemot jooksis 5000 mtr. 15.17,0.

— 15. Berliini kuuepäevavõistluse võitis prantsuse paar Sergeant-Louet, kes kattis 3657,190 km. Teiseks tulid ameeriklased Beckman-Eaton ja kolmandaks sakslased Gottfried-Junge.

— Lihavõtte karika võitis Ungari FTC, mängides MTK ja ülejäänud 18 minutit kinniste „uste taga“. Mäng lõppes 0:0. Eelmised kaotused olid MTK kaotuse põhjuseks.

O.Ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,

Telefon 10-02,

on kõige täielikum ja suurem kodumaa spordi-riistade kauplus.

Soovitab ainult esimesejärgu headuses tarbeid kodu- ja väiismaade parimatest tehastest. ::